

Koiran epilepsia

ASIAKAS APTEEKISSA

Tekijät Sara Jussilainen, Anni Kallio,
Noora Karhinen, Roosa Karisto

Asiakas hakee apteekista 20 kg koiralleen epilepsialääkettä uudella reseptillä. Lääkkeeksi on määrätty 60 mg Barbivet® annoksella yksi tabletti kahdesti vuorokaudessa. Asiakas on huolissaan lääkityksen sekä epilepsian vaikutuksista koiran käytökseen ja on epävarma, mitä kohtauksen aikana tulisi tehdä. Eläinlääkäri oli kertonut, että lääkkeen rinnalle voidaan aloittaa toinen lääke, jos riittävää vastetta ei saada, ja asiakas haluaisi tietoa myös siitä.

Epilepsia on neurologinen sairaus, jossa aivojen toiminta on häiriintynyt. Koirista 0,6–0,7 prosenttia sairastaa idiopaattista epilepsiaa. Oireita ovat esimerkiksi tajuttomuus tai tajunnan tason aleneminen sekä koko kehon tai yksittäisen raajan kouristelu.

Kun koira saa epilepsiakohtauksen, tulee pysyä rauhallisena ja huolehtia, ettei koira loukkaa itseään. Hengitysteiden tukkeutumisen välttämiseksi koiran suuhun ei saa laittaa mitään. Kohtauksia olisi hyvä myös videoida, koska videoista voi olla merkittävää apua eläinlääkärille.

Jos kouristelu kestää yli viisi minuuttia, tulee ottaa yhteyttä eläinlääkäriin.

Epilepsiakohtaukset vaurioittavat aivoja, minkä takia epilepsia voi vaikuttaa koiran käytökseen. Epilepsiaa sairastavilla koirilla on havaittu esimerkiksi oppimiskyvyn heikentymistä, lisääntyneitä aktiivisuutta ja impulsiivisuutta sekä ahdistuneisuutta ja aggressiivisuutta. Etenkin kohtauksen jälkeen koira voi käyttäytyä aggressiivisesti, minkä takia koiraa ei tule lähestyä kohtauksen aikana ilman pakottavaa syytä.

Epilepsian lääkehoito aloitetaan, kun kohtaukset ovat toistuvia tai ne pitkittyvät.

ISTOCKPHOTO

Uneliaisuus voi lisääntyä fenobarbitaali-lääkityksen alkuvaiheessa. Koira voi myös olla tavallista nälkäisempi tai janoisempi.

”KOHTAUKSEN JÄLKEEN KOIRA VOI KÄYTTÄYTYÄ AGGRESSIIVISESTI.”

Lääkehoito pyritään toteuttamaan yhdellä lääkkeellä, ja tavoitteena on vähentää kohtausten määrää ilman merkittäviä haittavaikutuksia. Tavallisimmin käytettäviä lääkkeitä ovat fenobarbitaali ja kalsiumbromidi.

Asiakkaan koiralle määrätty Barbivet sisältää 60 mg fenobarbitaalia. Fenobarbitaali kuuluu barbituraattien lääkeaineryhmään, ja se aktivoi GABA-järjestelmää lisäämällä kloridi-ionien virtausta hermosoluun, minkä seurauksena solun liiallinen purkaustoiminta estyy.

Lääke annostellaan painon mukaan, ja 20 kiloa painavalle koiralle aloitusannos on 1–1 ½ tablettia kahdesti päivässä. Aloitusannostuksella jatketaan kaksi viikkoa, minkä jälkeen eläinlääkäri arvioi hoidon tehon ja tekee tarvittaessa muutoksia annostukseen tai lääkitykseen.

Kun annostus on oikea, fenobarbitaali vähentää epileptiakohtausten tiheyttä ja vaikeusastetta noin 60 prosentilla koirista. Koira voi olla hoidon alussa unelias, tavallista nälkäisempi tai janoisempi, mistä voi seurata virtsaamistarpeen lisääntymistä. Yliannostus voi johtaa koomaan, hengityslamaan, munuaisten toimintavajauteen tai kuolemaan. Sillä on myös yhteisvaikutuksia useiden lääkeainesten kanssa.

Tarvittaessa fenobarbitaalin rinnalle voidaan aloittaa kaliumbromidi. Sen kohtauksia vähentävä vaikutus perustuu bromidin ja kloridin väliseen kilpailuun samoista kuljettajista sekä natriumin kuljetuksen estoon hermosolun kalvon läpi. Hyperpolarisaation seurauksena kohtauksen kynnyksen nousee ja epileptisten purkausten leviäminen estyy.

Tavallinen annos fenobarbitaalin kanssa käytettynä on 15 mg/kg kahdesti päivässä. Lääke annostellaan ruuan sekaan vatsaoireiden välttämiseksi. Muita mahdollisia haittoja ovat uneliaisuus, haparointi ja takaraajojen heikkous. Kaliumbromidia ei voi käyttää koirilla, joilla on yliherkkyyden bromidille tai vakava munuaisten vajaatoiminta. ▶

ASIAKKAALLE KERROTTAVAT ASIAT

1

Lääkehoidon tavoitteena on vähentää epileptiakohtauksia koiralla. Lääkitystä ei saa lopettaa äkillisesti, vaikka oireet häviäisivät.

2

Seuraa tehoa ja mahdollisia haittavaikutuksia. Haittavaikutukset lievenevät tavallisesti parissa viikossa.

3

Kontrollikäyntiä suositellaan kaksi viikkoa lääkkeen aloituksesta, tarvittaessa jo aiemmin.

4

Barbivetin annostus koiralle on 1 tabletti kahdesti päivässä. Tabletin voi murskata pieneen määrään ruokaa lääkkeen ottamisen helpottamiseksi. Pese kädet annosteltuasi lääkkeen koiralle.

5

Kohtauksen aikana on tärkeää pysyä rauhallisena, huolehtia koiran turvallisuudesta, välttää kontaktia ja videoida kohtaus. Ota yhteys eläinlääkäriin, jos kohtaus kestää yli viisi minuuttia.

6

Epilepsian ja lääkityksen aiheuttamia mahdollisia muutoksia ovat ahdistuneisuuden, aggression, uneliaisuuden tai levottomuuden lisääntyminen.

Lähteet:

Barbivet vet 60 mg.
Valmisteyhteenveto.
VetCare Oy 2020

De Risio L, Bhatti S, Muñana K, ym.
International veterinary epilepsy task force consensus proposal: diagnostic approach to epilepsy in dogs.
BMC Vet Res 11, 148 (2015). DOI: 10.1186/s12917-015-0462-1

Jones G, Volk H, Packer R: Research priorities for idiopathic epilepsy in dogs: Viewpoints of owners, general practice veterinarians, and neurology specialists.
J Vet Intern Med 35: 1466–1479, 2021. DOI: 10.1111/jvim.16144

Levitin H, Hague DW, Ballantyne KC ym.: Behavioral changes in dogs with idiopathic epilepsy compared to other medical populations. Front Vet Sci 6:396, 2019. DOI: 10.3389/fvets.2019.00396

Libromide 325 mg.
Valmisteyhteenveto.
Dechra Regulatory B.V. 2019

Pääkkönen T:
Koiran idiopaattisessa epilepsiassa lääkehoito on avainasemassa.
Sic! 1, 2014.

Watson F, Packer RMA, Rusbridge C ym.: Behavioural changes in dogs with idiopathic epilepsy. Vet Rec 186: 93, 2020. DOI: 10.1136/vr.105222.